

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

TÜRKÇE

SORU BANKASI

FİLOZOF
YAYINCILIK

ÜNİVERSİTEYE HAZIRLIK TYT ÇÖZÜMLÜ TÜRKÇE SORU BANKASI

EDİTÖR

Selim IŞIK

YAZARLAR

Nusret BİLEN - Adem ÇELİK - Kurtuluş ŞÜKÜR

ISBN

978-605-2209-57-8

BASKI

BU KİTAP T.C. KÜLTÜR BAKANLIĞI
BANDROLÜ İLE SATILMAKTADIR.

FİLOZOF
YAYINCILIK

Sümer-2 Sok. No: 27 Kat: 2 Kızılay / ANKARA

Tel: (0.542) 657 1 657

ANA DAĞITIM KİTAP DEPONUZ

www.kitapdeponuz.com

© COPYRIGHT FİLOZOF YAYINCILIK

Yayın Hakkı

Bu kitabın her türlü yayım hakkı Filozof Yayıncılık'a aittir. Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası hükümleri gereğince kaynak gösterilerek bile olsa alıntı yapılamaz, herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, genel ağı ve diğer elektronik ortamlarda yayımlanamaz. Filozof Yayıncılık, 657 Yayıncılık'ın markasıdır.

KİTABA DAİR

Sevgili öğrenciler,

Yükseköğretim Kurumları Sınavı'na hazırlık alanında yayına hazırladığımız **Türkçe Soru Bankası** kitabımızla huzurlarınızdayız.

Yeni sınav sistemiyle birlikte Türkçe sorularının önemi bir kez daha ortaya çıktı. Sözel, eşit ağırlık ya da sayısal bölüm mezunu olsun, iyi bir puan almak istiyorsa üniversite hazırlık sınavlarına katılacak her öğrenci ilk oturumda Türkçe netlerini yüksek tutmak zorunda.

ÖSYM'nin son dönemde hazırladığı testler içerisinde belki de matematikten sonra en orijinal soru kalıplarının Türkçe testinde, bu testte de paragraf sorularında olduğunu söyleyebiliriz.

Daha önemlisi ise paragraf başta olmak üzere tüm Türkçe testinde yeni soru tiplerinin ortaya çıkmasıdır.

Sadece geçtiğimiz yıl yapılan sınavda paragraf alanından altı sorunun tarzıyla ve mantığıyla yepyeni kalıplardan oluştuğunu söyleyebiliriz.

ÖSYM, her ne kadar alışageldiğimiz soru kalıplarından da sorular sormaktaysa da, her yıl yepyeni soru kalıplarıyla öğrencilerin analitik ve kritik düşünme becerilerini ölçmeye çalışıyor. Yapılan sınavlardan yaptığımız çıkarımla öğrencilerin bu yeni soru tiplerinde gösterdikleri başarı sayesinde rakiplerine fark attıklarını söyleyebiliriz.

Filozof Yayıncılık olarak ÖSYM'nin bu tutumuna eşdeğer bir yaklaşım sergilemekteyiz. **Türkçe Soru Bankası** kitabımızda ileri düzey metinlerle ve yeni soru kalıplarıyla yeni sezona merhaba dedik.

Sınavlara hazırlanan siz değerli öğrencilerimize daha faydalı olmak için **filozofakademi.com** üzerinden ücretsiz olarak video dersler, günün soruları ve ipuçları gibi birçok materyali sizlere sunmaktayız. Sınava Filozof Yayınlarıyla hazırlananların "sürpriz soru tipi" ile karşılaşmadıklarını aldığımız dönüşlerden hareketle ve haklı bir gururla söylemek isteriz. Çünkü Filozof Yayıncılık, kokmaya başlamış bir su birikintisi değil, coşkun akan bir ırmak olmayı kendine şiar edinmiştir.

Faydalanmanızı ümit ediyoruz.

**Filozof Yayıncılık olarak "biz aşkla hazırladık,
keyifli çözmeyi size bıraktık."**

Yayın Kurulu Adına

Selim IŞIK

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1	İLETİŞİM, DİL VE KÜLTÜR-DİLLERİN SINIFLANDIRILMASI	
ÜNİTE 1	İLETİŞİM, DİL VE KÜLTÜR	7
ÜNİTE 2	DİLLERİN SINIFLANDIRILMASI	13
BÖLÜM 2	SÖZCÜKTE ANLAM OLAYLARI	
ÜNİTE 1	SÖZCÜKTE ANLAM	19
ÜNİTE 2	ANLAM İLİŞKİSİ BAKIMINDAN SÖZCÜKLER	33
ÜNİTE 3	SÖZ ÖBEKLERİNDE ANLAM	39
ÜNİTE 4	DEYİMLER VE ATASÖZLERİ	53
BÖLÜM 3	CÜMLEDE ANLAM	
ÜNİTE 1	CÜMLEDEKİ ANLAM ÖZELLİĞİNİ BULMA	59
ÜNİTE 2	CÜMLEDEN ÇIKARILABİLECEK KESİN YARGIYI BULMA	67
ÜNİTE 3	CÜMLE VEYA PARÇADA BOŞLUK TAMAMLAMA	73
ÜNİTE 4	EŞ VE YAKIN ANLAMLI CÜMLELER	81
BÖLÜM 4	PARAGRAF (PARÇADA ANLAM)	
ÜNİTE 1	ANLATIM BİÇİMLERİ VE DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI	87
ÜNİTE 2	PARAGRAF OLUŞTURMA	95
ÜNİTE 3	ANLAM BÜTÜNLÜĞÜNÜ BOZAN CÜMLEYİ BULMA	103
ÜNİTE 4	PARAGRAFTAKİ BOŞLUĞU ANLAM BAKIMINDAN EN UYGUN BİÇİMDE TAMAMLAMA	111
ÜNİTE 5	PARAGRAFI İKİYE BÖLME	119
ÜNİTE 6	PARAGRAFİN KONUSU	125
ÜNİTE 7	PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE	133

ÜNİTE 8	PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCELER	141
ÜNİTE 9	YANIT PARAGRAFLARI	149
ÜNİTE 10	PARAGRAFTA TİP	157
ÜNİTE 11	BİRDEN FAZLA SORU KÖKÜNÜN OLDUĞU PARAGRAFLAR	163

BÖLÜM 5 SES – YAZIM – NOKTALAMA

ÜNİTE 1	SES BİLGİSİ	171
ÜNİTE 2	YAZIM KURALLARI	183
ÜNİTE 3	NOKTALAMA İŞARETLERİ	199

BÖLÜM 6 SÖZCÜK TÜRLERİ I (AD SOYLU SÖZCÜKLER)

ÜNİTE 1	İSİM (AD)	215
ÜNİTE 2	ZAMİR (ADIL)	221
ÜNİTE 3	SIFAT (ÖN AD)	227
ÜNİTE 4	ZARF (BELİRTEÇ)	233
ÜNİTE 5	EDAT, BAĞLAÇ, ÜNLEM	239

BÖLÜM 7 SÖZCÜK TÜRLERİ II (FİİL SOYLU SÖZCÜKLER)

ÜNİTE 1	FİİLLERDE KİP VE KİŞİ	245
ÜNİTE 2	EK FİİL	251
ÜNİTE 3	FİİLİMSİLER (EYLEMSİLER)	257
ÜNİTE 4	FİİLDE YAPI	263

BÖLÜM 8 SÖZCÜĞÜN YAPISI

BÖLÜM 9 CÜMLENİN ÖGELERİ

BÖLÜM 10 CÜMLE TÜRLERİ

BÖLÜM 11 FİİLDE ÇATI

BÖLÜM 12 KARMA DİL BİLGİSİ

BÖLÜM 13 ANLATIM BOZUKLUKLARI

ÜNİTE 1	ANLAMSAL BOZUKLUKLAR	305
ÜNİTE 2	YAPISAL BOZUKLUKLAR	311

“YENİ” TARZ ÖYSM SORULARI

ÖSYM Soru Tarzı / SORU

1

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Yazar, eserlerinde gelenekle arasına bir mesafe koymaktansa bu birikime, yaşadığı döneme özgü bir pencereden bakmayı tercih ediyor.
- B) Yazar, bu kitabıyla kendinden önce üretilen eserleri okumanın bir özgürlük sorununa yol açmayacağını herkese kanıtlıyor.
- C) Yazar, tarihin kendisine aktardığı seslere kulak tıkmıyor ancak onları kendi döneminin gerçekliğinin süzgecinden geçiriyor.
- D) Yazarın kendi olma sorununu tartıştığı bu kitapta, yüzünün düne değil yarına dönük olduğu açık bir biçimde gözlemlenebiliyor.
- E) Yazarın hiç bir edebiyat geleneğine bağlanmayışı, onu çağdaşı yazarlardan ayıran önemli bir özellik olarak ön plana çıkıyor.

ÖSYM Soru Tarzı / Çözüm

1

A, B, C, D seçeneklerinde yazım yanlışı yoktur.

E seçeneğindeki “hiç bir” kelimesi bitişik “hiçbir” yazılmalıdır.

Cevap E

ÖSYM Soru Tarzı / SORU

2

“İsviçre’de son dönemlerde uyku üzerine yapılan araştırmada uyku sorunu olmayan 12 sağlıklı erkek, iki hafta arayla karanlık bir odada öğleden sonra 45 dakikalık uykuya yatırılmıştır.”

Yukarıdaki cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uyku sorunları sadece İsviçre’de araştırılmıştır.
- B) Sağlıklı erkekler diğer hem cinslerine göre daha iyi uyurlar.
- C) Uyku üzerine yapılan çalışmalarda süre 45 dakikayı geçmemelidir.
- D) İki hafta süreyle tüm uyku sorunları tedavi edilir.
- E) Uyku üzerine yapılan araştırmada belirli aralıklarla sağlıklı bireyler kullanılmıştır.

ÖSYM Soru Tarzı / Çözüm

2

Verilen cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargının sorulduğu cümlelerde en çok dikkat edilmesi gereken yer, olası sonuçların cevap sayılmayacağıdır. Buna göre yapılan araştırmaya sağlıklı erkekler, iki hafta arayla katılmıştır. Diğer seçeneklerdeki ifadeler kesin yargı niteliği taşımaz.

Cevap E

“YENİ” TARZ ÖYSM SORULARI

ÖSYM Soru Tarzı / SORU

3

“Kendini ıssız bir adada en çetin güçlüklerle karşı karşıya düşünen, parklarda Robinsonculuk oynayan çocuklar bugün de var.”

Bu cümledeki öğelerin doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Zarf tümleci – dolaylı tümleç – özne – yüklem
- B) Özne – zarf tümleci – dolaylı tümleç – yüklem
- C) Dolaylı tümleç – zarf tümleci – özne – yüklem -
- D) Özne – zarf tümleci – yüklem
- E) Özne – dolaylı tümleç – yüklem

ÖSYM Soru Tarzı / SORU

4

Bu eser (I.) insanın içine taş gibi oturan öykülerle dolu olmasıyla ayrı bir yere sahip. Çoğunda olaylar doğrudan anlatılmıyor (II.) en çok da bu haliyle öyküler (III.) didaktik olmanın tuzağına düşmekten kurtuluyor. Yazarın öykülerindeki bazı noktalar kendince birleştiren okur (IV.) metne dâhil olarak yine kendince anlamlar üretiyor. Anlatılan öyküler içimizden birilerinin hikayesi olduğundan okur (V.) günün sonunda iç açıcı bir resimle karşılaşmıyor.

Bu parçada numaralandırılmış yerlerden hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.

ÖSYM Soru Tarzı / SORU

5

Bir proje kapsamında yolum Konya Havza'sına (I) düştü. İki yılda toplam 50.000 km.lik yol aldık bu havzada. İlk durağımız, ülkemizin beyaz incisi Tuz Gölü (II) oldu. Sonra bu uçsuz bucaksız beyazlığı batımıza alarak ilerledik. Bozkırların arasından geçerken Ahmet Hamdi Tanpınar'ın “Bu şehir bozkırın tam çocuğudur. Onun gibi kendini gizleyen esrarlı bir güzelliği vardır.” sözlerini anımsadım. Bu güzelliklerden sonra derinliği 100 metreden fazla olan Obruk Gölü, enfes bir görsel şölenle karşıladı bizi. Derken Beyşehir Gölü bütün ihtişamıyla karşımıza çıkıverdi. (III) Gölün güzelliği karşısında (IV), “Selçuklu Sultanı Alâattin Keykubat, boş yere yazlık sarayını (V) buraya yaptırmamış.” diye düşünmeden edemedim.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.

ÖSYM Soru Tarzı / Çözüm

3

Kendini ıssız bir adada en çetin güçlüklerle karşı karşıya düşüren, parklarda Robinsonculuk oynayan çocuklar => özne

Bugün => zarf tümleci

De => cümle dışı unsur

Var => yüklem

Cümlelerin öğeleri bulunurken tamlamalar, ikilemeler, birleşik sözcükler ve fiilimsi grupları ayrılmaz. Buna göre verilen cümlelerin öznesi sıfat-fiil grubundan oluşmuştur.

Cevap D

ÖSYM Soru Tarzı / Çözüm

4

I, III, IV ve V numaralı yerlere özneyi diğer öğelerden ayırmak için virgül (,) getirilmelidir.

II numaralı yere ise içinde virgül bulunan sıralı cümleyi ayırmak için kullanılan noktalı virgül (;) getirilmelidir.

Cevap B

ÖSYM Soru Tarzı / Çözüm

5

“Konya Havza'sına” sözünde kesme işareti yanlış yerde kullanılmıştır. Bu sözün doğru yazımı “Konya Havzası'na” şeklindedir.

“Tuz Gölü” özel ad olduğu için her iki sözcük de büyük harfle başlamış ve doğru yazılmıştır.

“çıkıverdi” birleşik yapıllı fiillerden tezlik fiilidir ve bitişik yazımı doğrudur.

“karşısında” sözünde bir yazım yanlışı yoktur. “da” hal eki olduğu için bitişik yazılmıştır.

“yazlık sarayını” sözü özel isim olmadığı için küçük yazılmıştır ve doğrudur.

Cevap A

“YENİ” TARZ ÖYSM SORULARI

ÖSYM Soru Tarzı / SORU

11

Öğrenci:

(I) ----

Rehber Öğretmen:

— Önce konuyu çalışıp ardından genel bir tekrar yaparsan artık böyle bir sorunla karşılaşmayacaksın. Tek başına bunlarla gideremezsen farklı yollar denemek için bir süre sonra bir görüşme daha yapabiliriz.

Öğrenci:

(II) ----

Rehber Öğretmen:

— Demek ki daha fazlasını yapman gerekiyor. Her şeyden önce konsantreni bozma ve konuyu kavrama anlamında eksiklik olmadığını düşündüğün noktada soru çözmelisin. Göreceksin ki daha öncesine göre çok mesafe almışsın.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (I) Çalışırken derse odaklanmak için öncelikle ne yapmalıyım?
(II) Her dersi aynı tarzda çalışmak alınacak verimi düşürür mü?
- B) (I) Belli bir süre sonra anlama düzeyinin düşmesini neye bağlıyorsunuz?
(II) Sayısal derslerde pratik yapmak neden önemlidir?
- C) (I) Öğrendiklerimi kısa bir süre sonra unutuyorum, bunun önüne nasıl geçebilirim?
(II) Okuldan gelince konuları tekrar ediyorum ama tam kavrayamadığımı düşünüyorum, ne yapmalıyım?
- D) (I) Dil öğreniminde kelime ezberlemek öncelikli midir?
(II) Her soru için farklı bir çözüm tekniği belirlenebilir mi?
- E) (I) Çalışma programının başarı üstünde belirlenmiş bir etkisi var mıdır?
(II) Öğrenmenin önündeki en büyük engel nedir?

ÖSYM Soru Tarzı / Çözüm

11

Rehber öğretmen ve öğrenci arasındaki bu diyalogda metinlere baktığımızda bu metinlerin “(I) Öğrendiklerimi kısa bir süre sonra unutuyorum, bunun önüne nasıl geçebilirim?”

(II) Okuldan gelince konuları tekrar ediyorum ama tam kavrayamadığımı düşünüyorum, ne yapmalıyım?” sorularına cevap olduğunu söyleyebiliriz.

Cevap C

ÇÖZÜM: 7

Cümlelerdeki "bırakmak" sözcüğünün anlamlarını inceleyelim:

(I)'de "koymak"; (II)'de "görevlendirmek"; (III)'de "bulunduğu yeri veya durumu değiştirmemek"; (IV)'de "ölen bir kişinin ardında bir şeyler kalmak"; (V)'de "bulunduğu yeri veya durumu değiştirmemek" anlamlarında kullanılmıştır. Eşleştirdiğimizde (III-V)'in aynı anlamda kullanıldığı görülmektedir.

(Cevap C)

ÇÖZÜM: 8

PRATİK YÖNTEM

Bu tür sorularda altı çizili kelimeleri birbirinin yerine kullandığınızda cevaba daha çabuk ulaşabilirsiniz.

Pratik bilgi ışığında soruyu çözdüğümüzde, "(I)'deki "hiç olmazsa" sözcüğü ile (V)'deki "en azından" sözcüklerini değiştirip okuduğumuzda anlamlı olduğu görülür.

(Cevap B)

ÇÖZÜM: 9

İnsana ait bir özellik doğaya aktarılmıştır sorusunu gördüğümüzde aklımıza "kişileştirme" gelmelidir. Bu bilgi ışığında (III) numaralı cümlede geçen "Bu da neydi?" ifadesi kınalı kuzu tarafından sorulmuştur. Burada bir hayvana insan özelliği kazandırılmıştır.

(Cevap C)

ÇÖZÜM:10

DETAY BİLGİ

Bu tür sorularda altı çizili sözcüğün eş anlamlısını bilmek gereklidir. Atlı çizili kelimeyi eş anlamlısıyla değiştirip cümle tekrar okunmalıdır.

Detay bilgi ışığında soruyu incelediğimizde (A)'da "yollamak-göndermek"; (B)'de "baş-kafa"; (C)'de "yıl-sene"; (D)'de "sonbahar-güz"; (E)'de "fırsat-imkan" sözcüklerini cümlede yer değiştirdiğimizde (B) seçeneğinde verilen "baş" kelimesinin yerine eş anlamlısı "kafa"yı kullanamadığımızı görebiliriz.

(Cevap B)

ÇÖZÜM: 11

DETAY BİLGİ

Eşsesli sözcükler arasında anlam ilişkisi olmamaktadır.

Yazılışları aynı anlamları farklı sözcüklere eşsesli sözcük denir. Bu bilgi ışığında baktığımızda (B)'de "(1). kır: bozkır, (2). kır: beyaz"; (C)'de "(1). bere: başa takılan koruma, (2). bere: yara"; (D)'de "(1). arı: hayvan, (2). arı: temiz"; (E)'de "(1). var: var- fiil, (2). var: isim" Ancak (A) seçeneğinde verilen "kale" kelimeleri eşsesli değildir. Çünkü ikisinin arasında "korumak" gibi bir anlam ilişkisi vardır.

(Cevap A)

ÇÖZÜM: 12

Bu tür sorularda kalıplaşmamış ifadeleri iyi bilmek gerekir. Bu kalıplaşmamış ifadeleri metin içerisinde değerlendirmek önemlidir. Altı çizili söz gruplarını şıklarla eşleştirelim:

- (A) Bir millete ait değerler: olağanüstü bir kültür hazinesi
(B) Uzun süreli bir yönetim: üç kıtada yüzyıllarca hüküm sürmüş
(C) Tüm dünyaya hakimiyet: (x)
(D) Yapabilme yetisi: hangileri olduğuna ben karar verecek değilim
(E) Öznel bir düşünce: kişisel bir beğeni listesi

(Cevap C)

ÇÖZÜM: 13

DETAY BİLGİ

Bu tür soruları "gerçek veya mecaz anlam" olarak düşünmemek gerekir. Sözcüğün cümle içerisinde ne anla geldiğine bakmamız gereklidir.

Detay bilgi ışığında numaralı cümlelerde "uğramak" sözcüğünün ne anlama geldiğine bakalım: (I)'de "bir yerde kısa süre kalmak"; (II)'de "bir yerin yanından yakınından geçmek"; (III)'de "yaklaşmak"; (IV)'de "karşılaşmak, maruz kalmak"; (V)'de "bir yerde kısa süre kalmak" anlamlarında kullanılmıştır. (I-V)'de aynı anlama gelmektedir. Saydığımızda dört değişik anlama geldiğini görmekteyiz.

(Cevap D)

ÇÖZÜMLÜ TEST - 1

1. Yazdığım her cümleyi dönüp tekrar okuyorum. Bazen insan esin anında çalاکalem yazmaktan zevk alır. Ancak ben kendimi o zevkten mahrum ediyorum. Her cümleyi, "Aman yanlış olmasın!" diye kontrol ediyorum. Çünkü dil yazıları yazan biri olarak biliyorum ki dikkatli gözler okuyacaktır bunları. Bu nedenle, dil yanlış yapma kaygısı, bazen kalemimi tutuyor, beni yavaşlatıyor.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaratma sürecini uzatma
B) Sözcük seçiminde sıkıntı çekme
C) Dilin anlatım olanaklarını kullanamama
D) Anlatmak istediğini açıkça ortaya koyamama
E) Dil bilgisi kurallarını bilmeme

2. Yalnızlıkları, umutsuzlukları, günlük hayatın sıkıcı yanlarını hüznü bir dille anlatan yazar, bu romanında yaşamı tüketmiş emekli bir bankacının savruluşlarını, kendini ve çevresini sorgulayışını dingin bir üslupla sunuyor okuruna.

Bu cümlede geçen "yaşamı tüketmiş" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karşılaştığı zorluklarla mücadele ettiği
B) Her türlü duyguyu yaşadığı
C) Yaşlı ve yorgun olduğu
D) Çevresinde eşi dostu kalmadığı
E) Hayatta hiçbir beklentisinin kalmadığı

3. Okumak için kitap seçerken sizinkine hiç benzemeyen bir hayatın hikâyesini bulmak mıdır isteğiniz? Ya da sizinkine benzer bir hayatın alt yazısında hiç de bilmediğiniz yanları bulmak mı?

Bu parçada geçen "alt yazısı" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yönlendirme özelliği olan
B) Açıkça söylenmeyen ancak seçilebilen
C) Herkesin ilgisini çekecek nitelikte olan
D) Belli bir düşünceyi benimsetmeye çalışan
E) Anlatılmak istenene, karşıt bir düşünceden yola çıkarak varan

4. Güncelerde, gerçeklerden uzak, tek yanlı bir resim çizilmesi çok karşılaşılan bir durumdur. Çünkü günce yazarı genellikle sadece kızgınlık ya da mutsuzluk gibi belli ruh durumlarını kaydeder ve tersi duygular içindeyken güncesine bir şey yazmaz. Ayrıca bu günce ya da mektupları bölüm bölüm yayımlamak da bir hatadır; özellikle, yayımlanmayan parçalar yaşayan kişilerin duygularını ya da şöhretlerini olumsuz yönde etkilememek kaygısıyla çıkarılıyorsa. Yayımlanmayan parçalarla birlikte hemen her zaman, günce ya da mektup yazarının gerçek karakteri çarpıtılmış ya da gizlenmiş olur. Bu da kırışıklıkları, çizgileri ve pürüzleri gizlenmiş bir resmin ortaya çıkmasına yol açar.

Bu parçada geçen "kırışıklıkları, çizgileri ve pürüzleri gizlenmiş bir resmin ortaya çıkması" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazarın olumsuz duygularını yansıtmama
B) Yaşanan gerçeklere bağlı kalma
C) İlgî çekmeyecek bölümleri gösterme
D) Özgün olmak için abartıdan yararlanma
E) Yazarın anlattığı kişilere ön yargısız yaklaşmama

ÇÖZÜM: 5

Rehber, bilinmeyen hakkında yardımcı olan kişidir. Bir tur rehberi de yol gösterir, bilinmeyen yerlerin açıklamasını yapar. II numaralı cümlede "rehberli turlar düzenlemek" sözüyle anlatılmak istenen yargıyı bulmamız mümkündür. Bir yazarın nasıl yazdığını açıklaması; eserine rehber olması, okuyucusuna yol göstermesi demektir.

(Cevap B)

ÇÖZÜM: 6

Gündelik hayatta yapılanlar; sürekli göz önünde olan, alışılmış, bilindik işlerdir. Gündelik hayatın altında kalanlar ise; dikkat çekmeyen, unutulmuş, karanlıkta kalan, bir bakıma geride bırakılmış işlerdir. "E" seçeneğindeki ifade bunu tam anlamıyla karşılamaktadır. Ön plana çıkarılmayan durumlar; unutulmuş, geride kalmış, dikkat çekmeyen durumlardır.

(Cevap E)

ÇÖZÜM: 7

Parçanın genelinde İstanbul'un kayıp yapılarından bahsedilmektedir. Bu yapıların yeniden yükselmesi demek, önceden var olan ama şu anda bulunmayan bu yapıların tekrar ortaya çıkması demektir. Bu ifadeyi en iyi karşılayan seçenek "C" seçeneğidir. Artık var olmayan yapıların, okuyuculara tanıtılması ve hatırlatılması, o yapıların yeniden yükseldiğini gösterir.

(Cevap C)

ÇÖZÜM: 8

Filtre, süzme görevi gören bir araçtır. Filtreden geçen şeyler ayrıştırılmış olur. Mesela su filtreden geçirilir ki, içerisindeki bazı yabancı maddelerden ayrıştırılsın. O zaman bu işlem bir engel koyma işlemidir diyebiliriz. Suyun önüne bir engel koyulmuştur. Heyecanlara ve şımarıklıklara filtre takmakta böyle bir şeydir. Onların önüne engel koyarsınız, onları ayrıştırırsınız. "D" seçeneği bu sözü en iyi açıklayan seçenektir. Duyguyu ve coşkuyu ifade eden; heyecan ve şımarıklık engellenmeye çalışılmıştır.

(Cevap D)

ÇÖZÜM: 9

Bir şeyi çekiştirmek onu uzatmak anlamına gelir. Yazarın "güncelliği o kadar çekiştirip abartıyorum ki" ifadesi; güncel olayları uzun uzadıya anlatmak, ayrıntıya girmek anlamındadır. Abartıya kaçarak bir anlatım sergilemiştir. VI numaralı cümlede de yazar; "Bu romanımda da her şey uç noktalara taşınıyor." cümlesiyle de aynı şeyi ifade etmiştir. Konuyu uç noktalara varıncaya kadar, ayrıntılı biçimde anlatmıştır.

(Cevap E)

ÇÖZÜM: 10

PRATİK YÖNTEM

Altı çizili söz öbeklerinin anlamı sorularında önce mecaz anlamlı sözcüklerin gerçek anlamı düşünülmelidir. Gerçek anlamları düşünülen bu mecaz anlamlı ifadeler parçada anlatılana uyarlanarak yorum yapılmalıdır.

Bu parçada geçen "ruh" ifadesi insana uyarlanacak olursa "duygu" ibaresi karşımıza çıkacaktır. Ruh insanın duygu dünyasıdır. O halde babasıyla aynı ruhun insanı olan biri onunla aynı duygu dünyasındadır denilebilir.

(Cevap E)

ÇÖZÜM: 11

PRATİK YÖNTEM

Parçada altı çizili söz öbeklerinde sözcüklerin gerçek anlamları düşünülmeli ve bu sözcükler ne için kullanılmışsa bu gerçek anlam ona uyarlanmalıdır.

Bu parçada geçen "biricik" ifadesinin anlamı "tek" olandır, "tek olan" ifadesini edebiyata uyarlayacak olursak karşımıza benzersiz anlamı çıkar.

(Cevap B)

ÇÖZÜM: 12

Bir grup Çinlinin arasında bir İskandinav varsa bunun tek bir anlamı vardır o da sıra dışı olmasıdır. Bunu öyküye uyarlamak demek onun sıra dışılığını diğerlerinden (İskandinav gibi) farklı, alışılmamış hale getirmektir. O halde altı çizili ifade öykünün "sıra dışılığı" nı belirtmiştir.

(Cevap A)

ÇÖZÜMLÜ TEST - 1

1. Atasözlerimizin kısa birer hikâye gibi olması, bu sözlerin yaşanan olaylardan sonra söylendiğini, yani ortaya çıkışlarının belli bir olaya dayandığını düşündürmüştür bana. Örneğin, "Düşenin dostu olmaz." sözü durup dururken söylenmiş olamaz bence. Ya dara düşüp en yakınındakilerin bile terk ettiği biri tarafından ya da sözcüğün gerçek anlamıyla, atından ya da eşeğinden düşüp de hiç yardım alamayan biri tarafından söylenmiş olmalı bu söz. Bununla birlikte, zıt anlamlı atasözlerimiz de yok değil. Ama bu durum bile birer yazınsal ürün olan atasözlerinin ortaya çıkışına ilişkin düşüncemi destekliyor. İnsan, hayati boyunca her türlü olayla karşılaşabilir, o anki duruma göre olaylar karşısındaki duruşu, yani söyleyeceği söz de değişebilir.

Aşağıdakilerin hangisinde verilen atasözleri zıt anlamlı değildir?

- A) Düşenin dostu olmaz. – Dost kara günde belli olur.
B) Ev alma komşu al. – Komşu komşunun külüne muhtaçtır.
C) Fazla mal göz çıkarmaz. – Azı karar çoğu zarar.
D) Eğri otur doğru söyle. – Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.
E) Öfke baldan tatlıdır. – Öfkeyle kalkan zararlı oturur.

2. **Aşağıdakilerden hangisi, "Kuru pantolon ile balık tutulmaz." sözüyle anlatılmak istenene benzer bir anlam taşımaktadır?**

- A) Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.
B) Taşıma su ile değirmen dönmez.
C) Dereyi geçerken at değiştirilmez.
D) Emek olmadan yemek olmaz.
E) Kuru laf karın doyurmaz.

3. Düşüncelerin, duyguların yazı ya da söz olmaksızın beyinler arasında iletilmesine "telepati" deniyor. Telepati, bir tür duyular ötesi hissetme olarak tanımlanabilir. Telepati sözcüğü, eski Yunancadaki "tele" (kulak) ve "pati" (duygu) terimlerinden geliyor. Telepati yalnızca düşüncelerin ve duyguların aktarılmasını değil, çeşitli olayların önceden hissedilmesini de kapsıyor. İşitme, görme, dokunma, koklama ve tat alma gibi beş duyuya ek olarak altıncı bir duyu kabul edilen bu özellik, Sigmund Freud'a göre, baskılanmış eski bir özelliktir ve ancak belirli koşullarda ortaya çıkar. İlkel insanlardaki telepatinin tehlikelerden korunmak için gerekli bir mekanizma olduğu düşünülüyor. Bazı durumlarda kişilerin algılama özelliklerinde değişiklik olabiliyor. Örneğin bir yakınına kazada, savaşta ya da hastalıktan kaybetmiş kişiler bazı olayları ya da tehlikeleri önceden hissedebiliyorlar. Beyinde anlık bir düşünce ya da görüntü olarak ortaya çıkan bu durum, kişinin günlük programlarını ya da kararlarını bile etkileyebiliyor. Telepati kişinin duygusal durumuyla da yakından ilgili. Bu özellik daha çok kadınlarda bulunuyor. Bunun nedeni belki de kadınların davranış ve düşüncelerinin, erkeklere oranla duygusal temellere daha çok dayanması.

Telepatiyle aşağıdaki deyimlerden hangisi arasında anlamca bir yakınlık söz konusudur?

- A) İçine kapanmak
B) içi içine sığmamak
C) içine doğmak
D) içi ezilmek
E) içine sinmek

4. **Aşağıdaki sözlerden hangisi, diğerlerinin tersi bir düşüncüyü savunmaktadır?**

- A) Ağzında dili olmayanın, kediler başını oyar.
B) Dille düğümlenen, dişle çözülemez.
C) Dilin cirmi küçük, cürmü büyük.
D) Az söyleyen çok rahat eder.
E) Dilini tutan başını kurtarır.

ÇÖZÜMLÜ TEST - 1

1. Yufkacı kadın, limanda gezinen yabancı kadın turisti, bahçesinde meyve ağaçları bulunan, pencereleri türlü türlü çiçeklerle donatılmış, beyaz badanalı gece-kondusuna davet etti. Bahçedeki divana oturttu. Mutfafa girdi, unueledi, hamuru yoğurdu ve hamurun üstünü nemli, beyaz bir bezle örterek birkaç dakika dinlenmeye bıraktı. Bahçedeki ocağı yaktı, sacı üstüne koydu. Oklavayı aldı, hamur yumaklarını açmaya başladı. Yufkaların içini yağladı, katladı, sacda teker teker pişirdi. Turist kadın bahçenin temizlik ve düzenini, yufkacı kadının hamur açışını ve el becerisini şaşkınlıkla izliyordu. İçinden, "Yoksul yufkacı kadının mutluluğuna bak! Bu manzaraya, bu havaya neler verilmez! Gökyüzü, deniz, mavi..." diye geçirdi.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirmeye başvurulduğu
B) Eylemlerin yapılış sırasına göre verildiği
C) İki kelimelere yer verildiği
D) Betimlemeler yapıldığı
E) Yapıca değişik cümle türlerine yer verildiği.

2. Kimi konular öteden beri ilgimi çekmiştir. Bunlardan biri de sinemadaki hatalardır. Bir filmde kullanılan yanlış zamana ait bir şapka ya da yanlış zamana ait bir fontu yakalayabilmek, hem yazı karakteriyle ilgilenenlerin hem de kimi sinemaseverlerin en sevdiği uğraşlardan biridir. Hatta Verdana gibi dünyanın en çok kullanılan fontlarından birinin yaratıcısı olan Matthew Carter'ın da en büyük zevklerinden biri, seyrettiği filmlerdeki yanlış kullanılmış yazı karakterlerini bulmaktır. 1950'lerde geçen bir filmde neden 1980'lere ait bir font kullanıldığına kafayı takabiliyormuş. Ancak kendisi bunu rahatsız edici bulmaktan çok, bir oyun hâline getirip eğleniyormuş.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tanık gösterme
B) Terimsel söylem
C) Karşılaştırma
D) Örnekleme
E) Tartışma

3. Resim sanatının dünyaca ünlü isimlerini Türkiye'deki sanatseverlerle buluşturan İstanbul'daki müze, bu kez çok daha önemli eserle ev sahipliği yapıyor. Kısa süre önce açılan ve "Monet'nin Bahçesi" adını taşıyan sergide, izlenimcilik akımının kurucusu Monet'nin eserleri yer alıyor. "Belki de ressam olmayı çiçeklere borçluyum." diyen Monet, kendi eliyle oluşturduğu ve resimlerinin ilham kaynağı olan Giverny Bahçesi'yle aile yaşamına odaklanıyor. Bu bahçede gün ışığının her anını, çiçeklerin üzerindeki yansımalarını yoklamak için tekerlekli bir arabayla 6-7 tablo birden taşımış sanatçı. Gün ışığının eğimine göre, yaptığı tabloyu da değiştirmiş. Şimdi sanatçının bahçesindeki çiçekler "Monet'nin Bahçesi" adlı sergiye İstanbul Boğazı'nda izleyicilere gülümsüyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Alıntıya başvurulmuştur.
B) Neden-sonuç bildiren cümle kullanılmıştır.
C) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
D) İkileme kullanılmıştır.
E) Kişileştirmeye başvurulmuştur.

4. Duygular hayatımızın alevidir. Duygularınıza iyi davranın onlarla barışık olmaya çalışın. Asla onlara teslim olmayın. Çünkü onlar olmasa sanat olmayacaktı. Şair Shelly'nin uğruna kadınlar intihar etmeyecekti. Anna Karenina tren tekerlekleri altına kendini atmayacak, "uğultu tepeler" deki eski çiftçi yamağı, sevdiği asil kadın ölünce aklını kaybedip onun hayalini görmeyecekti. Duygular olmasa ulusal kurtuluş savaşları ve devrimler olmayacaktı. Duygular, insanı insan yapan şeylerin başında gelmektedir. Duygular, bazen insanı tahrip etse de insanlığı tahrip etmemekte, aksine yüceltmektedir. Güzel bir çelenk yapmak için de ne yazık ki, çiçekleri koparmak gerekiyor.

Bu parçanın anlatımında, aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Tanık gösterme
B) Öyküleme
C) Örnekleme
D) Betimleme
E) Tanımlama

ÇÖZÜMLÜ TEST - 1

1. İnsanların büyük bir bölümü, ömrünü, yarın ile uğraşırken bugünden tat almayı unutarak geçirir. Falan iş olacak mı, filan sıkıntıdan nasıl kurtulacağım? Bu türden sorunlarla kaygılanır, içinde bulunduğu zamanı görmezden gelir. Yaşlandığı zaman dönüp geriye bakar. "Demek, dünyadaki serüvenim buymuş!" diye şaşakalır. Onun için bu söz çok gerçekçi bulurum: ----

Bu parça, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanamaz?

- A) Yaşamın tadına ve anlamına vardığımız her gün bir armağandır.
B) Yalnızca geleceği düşünme, yaşanan andan zevk almayı engeller.
C) Plan yapmak yaşamın kolaylaşmasını sağlar.
D) Geleceği bir yana bırakıp yaşanan günü anlamlı kılmaya çalışmak gerekir.
E) Yaşanan her an, yeniden yaşanamayacağı için değerlidir.
2. Günlük yaşayışımızda dil yalnızca bir anlaşma aracıdır. Konuşur, dertleşir, tartışır, isteklerimizi belirtiriz. Ama bunu yaparken kimi zaman, kullanılan sözcükler, insanın kendi gerçeklerini, duygularını karşısındakine aktarmada yetersiz kalır. ---- Şair, dilinin sözcüklerine yeni anlamlar, çağdaş yorumlar katar; söz diziminde yenilikler yapar. Böylece toplumun dilini, dolaylı olarak da duyarlılığını canlı tutar.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) İşte şiir bize bu noktada yardımcı olur
B) Aslında şairler, bir bakıma toplumun sözcüleridir.
C) Biliyoruz ki dil, bir toplumu toplum yapan en önemli öğedir.
D) Ancak şairlerini anlayan toplumlar çağdaşlık çizgisine ulaşır.
E) Ne var ki böyle anlarda, şiir insanı değiştirir.

3. Kültür, toplumlara özgüdür. Milletleri birbirinden ayıran niteliği ile kültür ve önemli unsurları o milleti oluşturan bireylerin sevinçte, kederde gösterdikleri söz ve davranışlarla karakteristik özellik kazanır. Olayların bireysel ya da toplumsal açıdan algılanışı, üzüntü veren bir olayın bireylere yansımaları, acıyı veya sevinci paylaşma her toplumda farklıdır. Örneğin kahve kültürü toplumdan topluma farklılık gösterir. Kahve, Yemen gibi yerden gelmiştir ama Türk kahvesi Türk kültürünün önemli bir unsuru olmuştur. Güreş, horoz dövüşü, bağ bozumu, çocuk oyunları, orta oyunu, düğünler, kına geceleri... Bütün bunlar kültürümüze dinamizm katan temel uygulamalardır ve bu yönüyle...

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) herkes bu öğelerin oluşumunda görev alır.
B) kültür değişken ve dinamiktir.
C) kültür, ait olduğu toplumun insanlarını birleştirir.
D) diğer kültürlerden ayrılır.
E) toplumun kültür seviyesi ilerledikçe toplum da ilerler.
4. Onun sıra dışı sanatçı kişiliği, kimi konularda ilginçlikler peşinde koşması yapıtını yaralıyor. Bir de dil konusundaki tutumu... Toplumun her kesimini ilgilendiren, elbette herkesi okuması hedeflenerek yazılmış bu romanın, ağıdalı bir Osmanlıcayla yazılmasının açıklanabilir bir yanı yok. İlginçlik olsun diye, tarihi kişiliklerin Trakya göçmeni ağzıyla konuşması anlatılanların ciddiyetiyle bağdaşmıyor. Yazarın romanı ölümünden az önce tamamladığı, üzerinde çalışıp son bir düzeltme yapmadığı, okurken fark ediliyor. ----

Bu parçanın sonuna, aşağıdakilerden hangisi getirilirse yapıtın belgesel bir nitelik taşıdığı söylenebilir?

- A) Bütün bunlara karşın, böylesi büyük bir yazarın son yapıtı olduğu için roman, ilgiyle okunuyor.
B) Kısacası yapıt, sanatçının alıştığı, kendine özgü deyişlerini ve yorumlarını içinde barındırıyor.
C) Zaten onun bütün romanlarında, roman sanatının kurallarından çok, kendi düşüncelerinin egemen olduğu kolayca görülüyor.
D) Okurken, dil sorununu aşmaya çalışan okur, yapıtın sonlarına doğru yazarın düş gücünü kullanmadaki ustalığını görebiliyor.
E) Bunun yanında, romanın büyük bir bölümünde, yaşanan tarihsel gerçekleri olduğu gibi yansıttığı görülüyor.